

**PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**AUDITO ATASKAITA
DĖL PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016 METŲ
KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ
RINKINIŲ, LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO AUDITO REZULTATŲ**

2017 m. liepos 14 d. Nr. IV-5
Plungė

Auditas atliktas
savivaldybės kontrolieriaus 2016-09-12 pavedimu Nr. V-9

Auditą atliko:
savivaldybės kontrolierė Danutė Jarašiūnienė;
savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Laima Jurgutienė;
Kontrolės ir audito tarnybos vyr. specialistė Nijolė Gurčinė.

Auditas pradėtas 2016 m. rugsėjo 13 d.
Auditas baigtas 2017 m. liepos 14 d.

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	5
AUDITO REZULTATAI	7
SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS	7
1.Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumas	8
1.1. Savivaldybės 2016 metų biudžeto pajamos	8
1.2.Savivaldybės 2016 metų biudžeto išlaidos	9
1.3.Skoliniai įsipareigojimai	11
1.3.1.Paskolos, teiktos išvados, skolos limitas.	11
1.3.2.2016 m. negrąžintos paskolos	11
1.4. Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų įvertinimo	13
2. Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	13
2.1. Dėl žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų	13
2.2. Dėl nepriklausomo auditoriaus sąlyginės nuomonės	15
2.3.Dėl aukštesniojo lygio konsoliduotų finansinių ataskaitų	15
2.3.1.Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto vertinimas	16
2.3.2.Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis įvertinimas	16
2.4. Dėl ataskaitų rinkinių skelbimo	16
3.Dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo	17
3.1.Dėl mokėtinų sumų	17
3.2. Tarnybinių lengvųjų automobilių vertinimas Plungės rajono savivaldybės administracijoje	18
3.2.1. Tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų analizė	19
3.2.2.Patvirtinti išlaidų dydžiai tarnybiniais lengviesiems automobiliams išlaikyti	20
3.2.3.Automobilių kelionės lapų ir juose pateiktų duomenų analizė	21
3.2.4.Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių vairuotojų darbo apmokėjimo	21
4.Dėl Plungės rajono savivaldybės nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos	22
4.1. Pastebėjimai dėl turto ataskaitos rengimo	22
4.2. Turto ataskaitos atitiktis teisės aktų reikalavimams, jos duomenų tikrumas ir teisingumas	23
5.Prekių ir paslaugų įsigijimas, vykdant viešuosius pirkimus	24
6.Vidaus kontrolės vertinimas	25
7.Rekomendacijos	25

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Vietos savivaldos įstatymo reikalavimą prižiūrėti, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome:

- ◇ 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų auditą;
- ◇ 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą;
- ◇ 2016 metų Savivaldybės biudžeto sudarymo, administravimo ir vykdymo auditą;
- ◇ turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo, panaudojimo efektyvumo ir ekonomiškumo 2016 metais auditą.

Auditas atliktas pagal Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą, vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. V-9. Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Danutė Jarašiūnienė, kontrolieriaus pavaduotoja Laima Jurgutienė (audito grupės vadovė) ir vyriausioji specialistė Nijolė Gurčinė.

Audituojamas subjektas – Plungės rajono savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188714469, adresas – Vytauto g. 12, Plungė), Plungės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) biudžeto asignavimų valdytojai, viešojo sektoriaus subjektai, dalyvaujantys konsolidavimo procese. Audito tikslai:

◇ įvertinti 2016 metų Savivaldybės biudžeto sudarymą, administravimą ir vykdymą, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų teisingumą ir atitikimą teisės aktų reikalavimams, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą, panaudojimo efektyvumą ir ekonomiškumą;

◇ pareikšti nepriklausomas nuomones dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių;

◇ pareikšti nepriklausomas nuomones dėl Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Audituojamas laikotarpis – 2016 metai.

Audito apimties ribojimas. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba neatlieka viso biudžeto pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumo. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą ataskaitų duomenimis.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikti audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo pareiškiami Plungės rajono savivaldybės tarybai audito išvadoje.

Vertindami asignavimų darbo užmokesčiui panaudojimą, nustatėme priemonių skyrimo, išeitinių kompensacijų teisėtumo pažeidimų.

Dėl Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pareiškėme nuomonę - Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas.

Atlikę Plungės rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito procedūras, reikšmingų klaidų nenustatėme. Dėl Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų

finansinių ataskaitų rinkinio, įvertinę Savivaldybės 2016 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, konstatavome, kad jis dar neparodo teisingos nuosavybės teise priklausančio turto vertės, nes vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita nėra tiksli. Yra reikšmingų turto sumų, kurių teisingumo patvirtinimo negavome.

Vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumai didina klaidų riziką Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje.

Atlikę Savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo vertinimą, nustatėme, kad nepakankamai sparčiai vyksta turto teisinė registracija, neužtikrinama sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė, disponuojant turtu ne visada laikomasi teisės aktų reikalavimų (nebaigtos statybos darbai), neužtikrinamas transporto naudojimo skaidrumas; nustatėme biudžetinėse įstaigose Viešųjų pirkimų įstatymo teisėtumo pažeidimų, pasigedome racionalaus požiūrio naudojant lėšas ir turtą.

Neskaiciuojamas Savivaldybėje nuvertėjimas statybos darbams, jei statybos darbai nevykdomi ir sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių.

Savivaldybė 2016 metais nevykdė Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹ 11 straipsnio 5 dalimi nustatyto reikalavimo, kad savivaldybių 2017 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2016 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, 2017 m. sausio 1 d. sudarė 1 397,5 tūkst. eurų, t. y. 937,0 tūkst. eurų daugiau nei 2016 m. sausio 1 d.

¹ Lietuvos Respublikos Seimo 2015-12-10 įstatymas Nr. XII-2161.

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Plungės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro 51 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenys: 48 biudžetinių įstaigų, 2 viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų, Savivaldybės išdo. Rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybės valdomas 8 įmonių kapitalas, iš jų: 5 įmonės, kurios nėra priskirtos prie viešojo sektoriaus subjektų, 3 asocijuoti subjektai.

Audito metu vertinome 49 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio tikrumą ir teisingumą. Savivaldybės administracijos raštu² pateiktas vertinti Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčio ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2016 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais.

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2016 metais Savivaldybės biudžeto asignavimai buvo skirti 48 asignavimų valdytojams, iš jų - Savivaldybės administracijai su 11 struktūrinių teritorinių padalinių. Savivaldybės 2016 metų asignavimai paskirstyti 8 programoms.

Audito metu vertinome 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą. Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos raštu³ pateiktas tokios sudėties Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos 2016 metų ataskaitos:

- Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatus- gautas pajamas (forma Nr. 1-sav.) ir panaudotus asignavimus (forma Nr. 2-sav.);
- 2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte pateiktų duomenų apie Savivaldybės biudžeto vykdymą atskleidimą;
- Skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitą (forma Nr. 3-sav);
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitą (forma Nr. 4).

Finansinio audito rezultatus, kurio metu vertintas ataskaitų rinkinių tikrumas ir teisingumas, o teisėtumo požiūriu – Savivaldybės lėšų ir turto naudojimas, pateikėme audito ataskaitoje.

Siekiant pateikti įvertinimą, ar, vykdant 2016 metų Savivaldybės biudžetą, Savivaldybės tarybos paskirti asignavimai panaudoti programose nustatytiems tikslams ir galimu ekonomiškiausiu ir efektyviausiu būdu, taip pat, kiek pasiekti programose nustatyti tikslai, į Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos planą įtraukėme 12⁴ Savivaldybės biudžetinių

² Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-05-31 raštas Nr. AS-3583.

³ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-09 raštas Nr. AS-1538 „Dėl 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitos“

⁴ Plungės vaikų globos namai, Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Plungės lopšelis-darželis „Rūtėlė“, Plungės „Babrungo“ pagrindinė mokykla, Plungės „Saulės“ gimnazija, Plungės r. Platelių gimnazija, Plungės r. Šateikių pagrindinė mokykla, Plungės r. Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazija, Plungės vyskupo

įstaigų atlikti pagrindines audito procedūras turto, darbo užmokesčio srityje. Teisėtumą vertinome viešųjų pirkimų srityje. Ataskaitos rezultatai bus skelbiami interneto svetainėje www.plunge.lt.

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimantį Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – SKFAR) ir Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – SBVAR), rengia Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Tarybos veiklos reglamentą, Savivaldybės administracija šiuos rinkinius turi pateikti iki 2016 m. birželio 1 d. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą SKFAR sudaro biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išdo, viešųjų gydymo įstaigų, kurių steigėja yra Savivaldybė, finansinių ataskaitų rinkiniai kaip aukštesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal VSAFAS⁵. Jų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau-VSAKIS).

SKFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Konsolidavimo schema patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu⁶, o visi 2016 m. Savivaldybės konsolidavimo procese dalyvaujantys viešojo sektoriaus subjektai nurodyti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintame konsolidavimo sąraše⁷. Vadovaujantis šiuo sąrašu, į 2016 metų SKFAR, kuris priskiriamas II konsolidavimo lygiui, įtrauktos III lygio 50-ies Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos ir Savivaldybės išdo finansinės ataskaitos.

Dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo

Vertinome 2016 metų Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, panaudojimo efektyvumą ir ekonomiškumą. Vertintos sritys atrinktuose subjektuose: turto įsigijimas, turto remontas ir rekonstrukcija, vietinių rinkliavų už leidimų reklamos skleidimui išdavimas ir mokesčio surinkimas, nekilnojamojo turto teisinę registracija, transporto naudojimas, darbo užmokesčio sritis. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, analizavome reikalavimų nesilaikymo priežastis, galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Audituojamas subjektas – Plungės rajono savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 188714469, adresas –Vytauto g. 12, Plungė, toliau –Savivaldybė).

Audituojamuoju laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas ėjo Albertas Krauleidis, Finansų ir biudžeto skyriaus vedėjo – Daiva Mažeikienė.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą⁸ Savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja Savivaldybės administracijos direktorius, SBVAR rengia Savivaldybės administracija, remdamasi Savivaldybės biudžeto buhalterinės apskaitos duomenimis – į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateikiamais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. 2016 m. SBVAR sudarytas iš Savivaldybės išdo ir 48 asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių. Išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos rengiamos Savivaldybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje, naudojant „MyLobster“ apskaitos programą.

Motiejaus Valančiaus pradinė mokykla, Plungės Senamiesčio mokykla, Plungės r. Kulių gimnazija, Žemaičių dailės muziejus)

⁵ Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartai

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017-01-25 įsakymas Nr. 1K-36

⁷ Savivaldybės administracijos 2016-11-07 įsakymas Nr. D-813

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1995-05-23 Nr. I-901 (su vėlesniais pakeitimais)

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis 1 proc. visų Savivaldybės 2016-12-31 biudžeto kasinių išlaidų (32 742,8 tūkst. Eur), t. y., 327 tūkst. Eur, ir turto 1 proc. pagal 2016 m. konsoliduotos finansinės būklės ataskaitos duomenis (86 223,67 tūkst. Eur) – 862 tūkst. Eur. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

AUDITO REZULTATAI

Audito planavimo metu buvo atlikta rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2016 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo pareiškiamą audito išvadoje.

Kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl minėtų ataskaitų rinkinių teisingumo ir 2016 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto valdymo teisėtumo, atlikome pagrindines audito procedūras Savivaldybės įstaigose, kurių duomenys konsoliduoti į Savivaldybės ataskaitų rinkinius.

Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis vertiname atsižvelgdami į:

- Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą⁹;
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą¹⁰;
- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą;
- Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisykles¹¹;
- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau –VSAFAS)
- Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimus, susijusius su biudžeto tvirtinimu, tikslinimu, ir kitus Savivaldybės biudžeto sudarymą ir vykdymą, viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą reglamentuojančius teisės aktus.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo procesai yra skirtingi – skiriasi ne tik duomenų šaltiniai, kurių pagrindu rengiami minėti ataskaitų rinkiniai, bet ir rinkinių sudarymo laikotarpis.

SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys.

Pažymėtina, kad:

⁹ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-11 Nr. XII-1408

¹⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1995-05-23 Nr. I-901 (su vėlesniais pakeitimais)

¹¹ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

- Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme¹² numatyta, jog savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį Finansų ministerijai savivaldybė turi pateikti iki vasario 20 dienos;
- savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 31 dienos, o už metinių ataskaitų, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių parengimą atsakingi viešojo sektoriaus subjektai šiuos rinkinius teikia savivaldybės kontrolieriui ne vėliau kaip iki gegužės 31 dienos.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys Kontrolės ir audito tarnybai pateiktas 2017 m. gegužės 31 dieną¹³, o aiškinamasis raštas - birželio 13 d.

1. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINO TEISINGUMAS

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys – visos savivaldybės biudžeto pajamos ir išlaidos. Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius, rengdamas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi Savivaldybės asignavimų valdytojų jam pateiktų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio¹⁴ duomenimis ir į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis.

1.1. Savivaldybės 2016 metų biudžeto pajamos

Savivaldybės biudžetas parengtas programiniu principu. Plungės rajono savivaldybės taryba patvirtino Savivaldybės 2016-2018 metų strateginį veiklos planą¹⁵ ir strateginiam veiklos planui įgyvendinti - 8 programas.

Plungės rajono savivaldybės taryba patvirtino 2016 metų Savivaldybės biudžetą¹⁶:

- pajamas – 27 804,8 tūkst. Eur;
- asignavimus programoms vykdyti – 28 221,5 tūkst. Eur;
- paskirstyti Savivaldybės biudžeto 2016 metų pradžios likučiai - 455,6 tūkst. Eur;
- numatyta skolintis 1 217,2 tūkst. Eur. Iš skolinčių lėšų numatytos lėšos paskoloms grąžinti - 844,4 tūkst. Eur.

Biudžetinių metų eigoje Savivaldybės biudžetas tarybos sprendimais buvo tikslintas ir po visų patikslinimų 2016 metų pabaigoje Savivaldybės biudžeto pajamų planas buvo 30 030,2 tūkst. eurų pajamų. Patikslintas pajamų planas įvykdytas 30 268,4 tūkst. eurų, arba į Savivaldybės biudžetą gauta 238,2 tūkst. eurų viršplaninių pajamų.

Savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 1-sav.) duomenimis, viršyti šie biudžeto pajamų patikslinti planiniai rodikliai:

- gyventojų pajamų mokesčio planas - 13 287,0 tūkst. Eur, įvykdymas - 13 527,1 tūkst. Eur, arba virš plano gauta 240,1 tūkst. Eur;
- nuomos planas - 179,5 tūkst. Eur, įvykdymas - 207,0 tūkst. Eur, arba virš plano gauta 27,5 tūkst. Eur;
- pajamų iš baudų ir konfiskacijos planas - 16,0 tūkst. Eur, įvykdymas - 20,3 tūkst. Eur, arba virš plano gauta 4,3 tūkst. Eur;

¹² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais) 32 str. 4 d. 3 p.

¹³ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-05-31 raštas Nr. AS-3583

¹⁴ Rinkinių sudėtis patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro

¹⁵ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2016-02-11 sprendimas Nr. T1-40

¹⁶ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2016-02-11 sprendimas Nr. T1-41

- kitų neišvardytų pajamų planas - 49,3 tūkst. Eur, įvykdymas - 54,7 tūkst. Eur, arba virš plano gauta 5,4 tūkst. Eur.

Neįvykdyti šie biudžeto pajamų patikslinti planiniai rodikliai:

-vietinių rinkliavų už atliekų tvarkymą planas - 870,0 tūkst. Eur , nesurinkta rinkliavos mokesčio 60,4 tūkst. Eur;

- pajamų už prekes ir paslaugas planas - 817,1 tūkst. Eur, įvykdymas - 781,4 tūkst. Eur, arba į biudžetą negauta 35,7 tūkst. Eur pajamų;

- specialiosios tikslinės dotacijos planas – 13 991,2 tūkst. Eur, įvykdymas – 13 803,4 tūkst. Eur, arba iš valstybės biudžeto negauta 187,8 tūkst. Eur;

- turto mokesčio planas - 699,0 tūkst. Eur, įvykdymas - 691,0 tūkst. Eur, arba į biudžetą nesumokėta 8,0 tūkst. Eur.

Per biudžetinius metus Savivaldybės finansinių įsipareigojimų prisiėmimo (skolinimosi) pajamos – 2809,7 tūkst. eurų.

Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymui įtakos turėjo ir suteiktos mokesčių lengvatos. Dėl Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimais 2016 metais suteiktų mokesčių lengvatų fiziniams ir juridiniams asmenims į Savivaldybės biudžetą negauta 65,7tūkst. eurų pajamų:

1. Gyventojų pajamų mokesčio – 15,2 tūkst. eurų;
2. Žemės nuomos mokesčio – 12,9 tūkst. eurų;
3. Žemės mokesčio – 35,5 tūkst. eurų;
4. Nekilnojamojo turto mokesčio – 2,1 tūkst. eurų.

Savivaldybės biudžetui vietinių rinkliavų pajamos už leidimo įrengti išorinę galėtų būti didesnės, jei visiems subjektams, kurie išorinę reklamą eksponuoja ant reklaminio įrenginio, įrengto ant nuosavybės teise priklausančio ar nuomojamo turto, nebūtų suteikta lengvata - atleisti nuo vietinės rinkliavos mokesčio¹⁷.

Apribojimas. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą apyskaitų duomenimis. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba neatlieka viso pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumą.

1.2. Savivaldybės 2016 m. biudžeto išlaidos

Plungės rajono 2016 m. Savivaldybės biudžeto patvirtintas asignavimų planas - 28 221,5 tūkst. eurų, per biudžetinius metus didinant pajamų planą, padidintas ir asignavimų planas iki 33 295,5 tūkst. eurų. Asignavimai išlaidoms ir turtui įsigyti paskirstyti 48 asignavimų valdytojams. Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitos (forma Nr. 1-sav.) duomenimis, 2016 metais Savivaldybės programoms vykdyti panaudota 32 742,8 tūkst. eurų patvirtintų biudžeto asignavimų, arba 552,7 tūkst. eurų Eur mažiau nei buvo planuota (su patikslinimais).

2016 metais pagal visus funkcinės klasifikacijos kodus biudžeto asignavimų panaudojimas yra mažesnis, nei patvirtintas planas (žr. 1 lentelę.):

1 lentelė (tūkst. Eur)						
Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas planas	Įvykdyta	Nukrypimas nuo plano	2015 m. įvykdymas	Palyginimas tarp 2016 ir 2015 m. %
1	Bendros valstybės paslaugos	2631,8	2566,6	-65,2	3310,04	-6,9
2	Gynyba	25,5	25,3	-0,2	20,54	23,2

¹⁷ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009-03-26 sprendimas Nr. T1-88 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimų įrengti išorinę reklamą Plungės rajono savivaldybės teritorijoje išdavimo nuostatų patvirtinimo“.

3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	438,1	438,1	0	390,39	12,2
4	Ekonomika	3034,0	2875,8	-158,2	2542,27	13,1
5	Aplinkos apsauga	1132,6	1051,6	-81,0	1180,73	-10,9
6	Būstas ir komunalinis ūkis	787,7	762,1	-25,6	626,65	21,6
7	Sveikatos apsauga	307,4	304,0	-3,4	356,26	-16,6
8	Poilsis, kultūra ir religija	2229,9	2218,4	-11,5	2258,15	-1,76
9	Švietimas	16691,6	16608,2	-83,4	15375,61	8,01
10	Socialinė apsauga	3188,3	3064,3	-124	3253,12	-5,8
	Iš viso išlaidų	30466,9	29914,4	-552,5	29313,44	2,1
	Finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)	2828,6	2828,4	-0,2		
	Finansinio turto įsigijimo išlaidos (perskolinimas)	0,0	0,0	0,0		
	Iš viso išlaidų	33295,5	32742,8			
	Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigai	x	790,5			
	Iš jų apyvartos lėšų likutis	x	790,5			
	Iš jo praėjusių metų nepanaudota dalis	x	790,5			
	Skolintų lėšų likutis	x				
	Kitos apyvartinės lėšos dėl kredito įstaigų veiklos apribojimo	x				

Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūroje pagal funkcinę klasifikaciją didžiausia asignavimų dalis tenka švietimui – 55,5 %, socialinei apsaugai – 10,2 % ir bendrosioms valstybės paslaugoms – 8,58 %.

Lyginant 2016 metus su 2015 metais, bendrai išlaidos išaugo 600,96 tūkst. Eur. Išlaidos išaugo šioms funkcijoms:

- Ekonomikai - 333,53 tūkst. eurų;
- viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai - 47,71 tūkst. eurų;
- būstui ir komunaliniam ūkiui - 135,45 tūkst. eurų;
- švietimui - 1232,59 tūkst. eurų;
- gynybai - 4,76 tūkst. eurų.

Sumažėjo:

- socialinei apsaugai - 188,82 tūkst. eurų;
- bendrosioms valstybės paslaugoms – 743,44 tūkst. eurų;
- aplinkos apsaugai -129,13 tūkst. eurų;
- sveikatos apsaugai – 52,26 tūkst. eurų;
- poilsiui, kultūrai ir religijai – 39,75 tūkst. eurų.

Asignavimų valdytojai, vykdydami priskirtas funkcijas, nepanaudojo visų jiems skirtų asignavimų, dėl to ataskaitinio laikotarpio pabaigoje į valstybės biudžetą grąžinta 29,6 tūkst. eurų nepanaudotų lėšų, iš jų:

- 20,0 tūkst. eurų - valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms vykdyti, iš jų:
 - 4 tūkst. eurų - socialinėms paslaugoms finansuoti;
 - 4,8 tūkst. eurų - socialinei paramai mokiniams;
 - 10,3 tūkst. eurų - socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti;
 - 0,1 tūkst. eurų – būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijoms;
 - 0,7 tūkst. eurų – dalyvauti rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas;
- kitų valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms vykdyti lėšų grąžinta 0,1 tūkst. eurų.

Mokinio krepšelio lėšų grąžinta 4,0 tūkst. eurų.

Išlaidoms, susijusioms su pedagoginių darbuotojų skaičiaus optimizavimu grąžinta 5,0 tūkst. eurų.

Padidėjusiai minimaliajai mėnesinei algai padidinti grąžinta, nes nepanaudota 0,6 tūkst. eurų.

Savivaldybės administracija 2016 metais neįvykdė Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹⁸ 11 straipsnio 5 dalimi nustatyto reikalavimo, kad savivaldybių 2017 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2016 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, 2017 m. sausio 1 d. sudarė 1 397,5 tūkst. eurų, t. y. 937,0 tūkst. eurų daugiau nei 2016 m. sausio 1 d.

(tūkst.. Eur)

Metai	Savivaldybės įsipareigojimai su paskolomis	Mokėtinos sumos be paskolų	Grąžintinos paskolos
2014	7072,4	1474,1	5598,3
2015	62006	460,5	5740,1
2016	7118,5	1397,5	5721,0

Didžiausias skola metų pabaigoje rangovams už atliktus darbus – 658,06 tūkst. eurų.

1.3. Skoliniai įsipareigojimai

1.3.1. Paskolos, teiktos išvados, skolos limitas.

Savivaldybės administracija per 2016 metus iš kredito įstaigų paėmė 2809,3 tūkst. eurų ilgalaikių ir iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 300,0 tūkst. eurų trumpalaikę paskolą. Ilgalaikių paskolų lėšomis buvo finansuojami savivaldybėje įgyvendinami investiciniai projektai ir grąžinamos Finansų ministerijai valstybės vardu pasiskolintos paskolos lėšos.

1.3.2. 2016 m. negrąžintos paskolos

Savivaldybės 2016 m. sausio 1 d. ilgalaikių paskolų likutis - 5 740,1 tūkst. Eur.

2016 metais iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, laikinam pajamų trūkumui (biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms) dengti, buvo paimta trumpalaikė 300,0 tūkst. Eur paskola. Paskola grąžinta per 2016 metus.

Savivaldybės 2016-12-31 negrąžintų ilgalaikių paskolų likutis – 5 721,0 tūkst. Eur, t. sk.:

➤ negrąžintų paskolų, kurių likutinė vertė ir atidavimo trukmė iki penkerių metų – 1263,2 tūkst. Eur;

➤ negrąžintų paskolų, kurių likutinė vertė ir trukmė tarp 5 ir 7 metų – 184,4 tūkst. Eur;

➤ negrąžintų paskolų, kurių likutinė vertė ir trukmė tarp 7 ir 10 metų – 4273,4 tūkst. Eur.

Pagal 2016 m. gruodžio 31 d. turimas 6 paskolas, paskolų grąžinimo pabaiga - 2027 metai. Savivaldybės negrąžintų ilgalaikių paskolų likutis 2016-12-31 ir grąžinimas pateikiama 1 priede.

Nors per 2016 metus paskolų grąžinta 2 828,4 tūkst. Eur, tačiau negrąžintų ilgalaikių paskolų likutis, lyginant su metų pradžia, sumažėjo tik 19,1 tūkst. Eur. Per 2016 metus sumokėta 109,3 tūkst. Eur palūkanų.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas ir laidavimo dokumentus dėl Savivaldybės kontroliuojamų įmonių imtų paskolų 2016 metų pabaigoje sudaro 659,5 tūkst. Eur.

Per 2016 metus Plungės rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Savivaldybių skolinimosi taisyklėmis ir gavusi Savivaldybės kontrolieriaus išvadą, priėmė sprendimą¹⁹ imti ilgalaikę iki 1 572,5 tūkst. eurų paskolą ne ilgesniam kaip 8-erių metų terminui ir panaudoti AB

¹⁸ Lietuvos Respublikos Seimo 2015-12-10 įstatymas Nr. XII-2161.

DNB banko paskolai (sutarties Nr. K-3000-2012-1102) grąžinti, ir 300 tūkst. eurų trumpalaikę paskolą iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos laikinam Savivaldybės biudžeto pajamų trūkumui padengti bei laiku išmokėti atostoginius pinigus ar darbo užmokestį Savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams, kurių atlyginimai mokami iš savarankiškosios savivaldybės funkcijoms skirtų lėšų: 230 tūkst. eurų - darbo užmokesčiui ir 70 tūkst. eurų - socialinio draudimo įmokoms mokėti.

Siūlymas savivaldybės administracijai teikiant Savivaldybės biudžeto ataskaitų rinkinius, pateikti išsamią informaciją apie paskolos lėšomis finansuotus investicinius projektus.

1.4. Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų įvertinimo

Audito metu įvertinus 2016 metų pateiktus duomenis apie Savivaldybės biudžeto pajamas ir asignavimus, reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

Vertinant įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitas, nustatyta, kad Akademiko Adolfo Jucio pagrindinė mokykla ilgalaikį materialųjį turtą, kurio vertė 2,8 tūkst. Eur, įsigijo 2016-12-19, neturėdama Plungės rajono savivaldybės tarybos patvirtintų asignavimų. Savivaldybės taryba mokyklai asignavimus turtui įsigyti patvirtino tik 2016-12-22 sprendimu Nr. T1-308. Ilgalaikis materialusis turtas įsigytas neatlikus viešojo pirkimo procedūrų. Mokyklos administracija nepateikė viešųjų pirkimų dokumentų, įrodančių, kad turtas įsigytas laikantis mokyklos pasitvirtintų mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklių.

Mokykla nesilaiko Viešųjų pirkimų įstatymo:

85 str. 2 d. reikalavimų, nes Mokyklos galiojančios viešųjų pirkimų taisyklės nėra paskelbtos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

19 str. 4 d. reikalavimų, nes Mokykla iki šios dienos nėra paskelbusi Viešųjų pirkimų tarybos informacinėje sistemoje per metus atliktų pirkimų ataskaitų;

7 str. 3 d. reikalavimų, nes savo tinklalapyje neteikia informacijos apie planuojamus pirkimus, nustatytą laimėtoją, ketinamą sudaryti bei sudarytą sutartį.

Darbo apmokėjimo tvarkos²⁰ 5 punktu biudžetinių įstaigų vadovams suteikta teisė, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų, nustatyti darbuotojams priedus už papildomai atliekamus darbus, aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų vykdymą, priemokas už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) arba rašytiniu darbuotojų sutikimu-papildomų darbų vykdymą (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis), nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

Plungės specialiojo ugdymo centro direktorius R. G. nustatė atskiriems centro darbuotojams priedus už papildomų darbų vykdymą, nurodė terminą, ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, paskyrė priemokas 2016 metams darbuotojams 2015 metų pabaigoje, nesant patvirtinto 2016 metams biudžeto.

2. Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

2.1. Dėl žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys yra rengiamas konsolidavus žemesnio lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas, žemesnio lygio ataskaitose esantys iškraipymai turi įtakos Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų

¹⁹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2016-04-28 sprendimas Nr. T1-107 „Dėl

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimu nr. 511“Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo (su vėlesniais pakeitimais).

teisingumui. Atlikus audito procedūras atrinktuose svarbiuose komponentuose, jų finansinėse ataskaitose reikšmingų neištaisytų iškraipymų nenustatyta, išskyrus:

2.1.1. Dėl kelių apskaitos

Jau atliekant 2015 m. konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinio audito procedūras, buvo pateikti nustatyti teisės aktų nesilaikymo atvejai, susiję su vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita. Pagal gautą iš Savivaldybės administracijos informaciją nustatyta, kad rekomendacijos neįgyvendintos, ir 2016 metais problemos dėl kelių (gatvių) apskaitos išlieka: buhalterinėje apskaitoje apskaitytų kelių pavadinimai neatitinka kelių sąraše nurodytų pavadinimų, todėl negalime pritaikyti audito procedūrų ir įsitikinti, kad apskaityti visi Savivaldybei nuosavybės teise priklausantys ar patikėjimo teise valdomi keliai. Susipažinus su 2016 m. inventorizacijos aprašais - sutikrinimo žiniaraščiais, nustatyta, kad ilgalaikio turto žiniaraščiuose komisija, inventorizuodama infrastruktūros ir kitų statinių sąskaitoje apskaitomą turtą, nenurodė jokių papildomų požymių, kurie padėtų identifikuoti apskaitoje esančius ir kelių sąrašuose įrašytus kelius ar gatves.

Ne visi keliai ir gatvės yra inventorizuoti ir teisiškai įregistruoti.

- 2016 metais atlikta 52-iejų vienetų kelių kadastriniai matavimai, tačiau informacija apie kelių matavimus Buhalterinės apskaitos skyriui nepateikta ir ilgalaikio turto apskaitos kortelėse duomenys neatnaujinti;

- 38 vienetų kelių kadastrinių matavimų dokumentai pateikti valstybės įmonei Registrų centrui su prašymu įregistruoti nuosavybės teise Plungės rajono savivaldybei.

Savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimu²¹ Nr. T1-129 patvirtinta Plungės rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema.

Vadovaudamasi šiuo sprendimu patvirtinta schema, Savivaldybės taryba patvirtino Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašus²². Vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašai (toliau – kelių sąrašai) 2014-2016 m. nebuvo tikslinti Savivaldybės tarybos sprendimais.

Pagal Savivaldybės administracijos Vietos ūkio ir turto skyriaus pateiktą informaciją, atnaujinti dalies sąrašuose esančių gatvių duomenys paskelbti Savivaldybės interneto svetainėje. 2017-07-11 buvo skelbiami 2016-01-20 pateikti kelių (gatvių) sąrašai. Savivaldybės tarybos patvirtintuose kelių (gatvių) sąrašuose yra 1 752 vnt. kelių ir gatvių.

Buhalterinėje apskaitoje keliai apskaityti ilgalaikio turto sąskaitos „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ sąskaitose „Automobilių keliai“ ir „Kiti keliai“. Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos registruose 2015-12-31 buvo apskaityta 836 vnt. kelių ir gatvių, kurių įsigijimo savikaina - 30 365,1 tūkst. Eur, nusidėvėjimas - 22 090,0 tūkst. Eur, likutinė vertė - 8 275,0 tūkst. Eur, o 2016-12-31 apskaityti 839 vnt. kelių, kurių įsigijimo vertė - 30 258,5 tūkst. Eur, nusidėvėjimas - 23 005,1 tūkst. Eur, likutinė vertė - 7 253,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės tarybos patvirtintuose kelių (gatvių) sąrašuose yra 1 752 vnt. kelių ir gatvių. Buhalterinėje apskaitoje yra 839 vnt. apskaitytų kelių. Ne visi keliai apskaityti pagal turto vienetus, o yra nurodoma „seniūnijos keliai“ arba „kelių remonto darbai“. Ne visose kelių ilgalaikio turto apskaitos kortelėse yra nurodyti visi turtą identifikuojantys duomenys: nenurodytas kelio pavadinimas, eksploatavimo vieta, turto įsigijimo dokumentas, data, numeris, esminio pagerinimo dokumento numeris. Buhalterinės apskaitos registruose nėra gatvių, patvirtintų kelių sąraše, – Pietvės, M. Pečkauskaitės.

Savivaldybės administracijoje kelių ir gatvių apskaita nėra tiksli. Per 2016 metus reikšmingų pokyčių, susijusių su papildomos informacijos į kelių apskaitos registrus įrašymu, bei 2016 m.

²¹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimas Nr. T1-129 „Dėl Plungės rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos tvirtinimo“

pabaigoje atliekant ilgalaikio turto inventorizaciją, apyrašuose papildomos informacijos apie apskaitoje neužregistruotus, bet faktiškai seniūnijose esančius kelius, neįrašymu ir nepateikimu Buhalterinės apskaitos skyriui, todėl negalime pasisakyti, kad Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitoje likučiai - eil. A.II.3 „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ - 21 903,4 tūkst. Eur (2016-12-31) ir 20 615,96 tūkst. Eur (2015-12-31) yra teisingi. Atitinkamai negalime patvirtinti ir finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui (keliams ir gatvėms) įsigyti - 2 581,9 tūkst. Eur, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų - 154,6 tūkst. Eur, iš kitų šaltinių - 96,8 tūkst. Eur ir iš Savivaldybės biudžeto (konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje įtaka sukaupto perviršio ar deficito sąskaitos likučiui) - 4 420,1 tūkst. Eur likučių 2016-12-31 teisingumo.

2016 m. negalėjome pasisakyti už finansavimo sumų iš valstybės biudžeto ilgalaikiam turtui (keliams ir gatvėms) įsigyti - 3 270,96 tūkst. Eur, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų - 101,4 tūkst. Eur, iš kitų šaltinių - 102,4 tūkst. Eur ir sukaupto perviršio ar deficito - 4 800,2 tūkst. Eur likučių 2015-12-31 teisingumą.

Negalime patvirtinti, kad ir konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje nurodyti likučiai yra tikslūs ir teisingi:

paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio dieną A.II.3 eilutėje „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ - 23 832,73 tūkst. Eur ir D „Finansavimo sumos“ D.I. „Iš valstybės biudžeto“ - 21 428,08 tūkst. Eur, D.III. „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir kitų tarptautinių organizacijų“ - 19 046,84 tūkst. Eur, D.IV. „Iš kitų šaltinių“ - 898,34 tūkst. Eur ir F.III. „Sukauptas perviršis ir deficitas“ - 35 6610,99 tūkst. Eur;

paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną A.II.3 eilutėje „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ - 25 231,28 tūkst. Eur ir D „Finansavimo sumos“ D.I. „Iš valstybės biudžeto“ - 22 725,26 tūkst. Eur, D.III. „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir kitų tarptautinių organizacijų“ - 14 237,47 tūkst. Eur, D.IV. „Iš kitų šaltinių“ - 1 227,14 tūkst. Eur ir F.III. „Sukauptas perviršis ir deficitas“ - 37046,16; tūkst. Eur.

2.1.2. Vadovaujantis viešojo sektoriaus apskaitos standartais, statybos darbams (nebaigta statyba) nuvertėjimas turi būti skaičiuojamas, jeigu statybos darbai sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių. 2016 m. šiam turtui nuvertėjimas neskaičiuotas.

Atliekant audito procedūras ilgalaikio turto srityje, nustatyta, kad Administracijoje nebaigtos statybos sąskaitoje yra objektų, kurių įsigijimo vertė nekinta dvejus ar daugiau metų (tokių apskaitomų objektų, kurių vertė nuo 2014 m. nekito - 1 689,8 tūkst. eurų).

Plungės specialiojo ugdymo centre apskaityta nebaigtos statybos sąskaitoje 724,05 tūkst. Eur. Ši suma apskaitoma nuo įstaigos perėjimo Savivaldybės pavaldumui (2010-07-01). Centras neskaičiavo statybos darbams nuvertėjimo.

Vaikų globos namų ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai patvirtinti direktoriaus 2010-02-22 įsakymu Nr. V-31A. Įstaigos normatyvai nepatikslinti pagal Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintus normatyvus. Nebaigtos statybos s-toje apskaityta remonto ir rekonstrukcijos darbų vertė - 1 159 345,62 Eur. 2016 m. nebaigtos statybos sąskaitoje vertė nekito (ši suma apskaitoma nuo 2012-12-31). Turtas faktiškai naudojamas, nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Įstaigos administracija privalo perkelti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų vertę į kitas ilgalaikio turto sąskaitas.

²² Plungės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugsėjo 26 d. sprendimas Nr. T1-222 „Dėl Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašų ir Plungės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“

Savivaldybės administracija turi įvertinti galimybes tęsti pradėtų objektų statybą ar remontą, kurių darbai neatliekami kelerius metus, arba organizuoti nebaigtos statybos sąskaitose apskaitytų darbų priėmimą ir perkėlimą į kitas turto sąskaitas.

2.2. Dėl nepriklausomo auditoriaus sąlyginės nuomonės

Vadovaudamiesi Nepriklausomo auditoriaus išvadoje²³ pateikta sąlygine nuomone ir sąlyginės nuomonės pagrindu dėl VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninės 2016-12-31 finansinių ataskaitų, negalime pasisakyti už atsargų konsoliduotame finansinių ataskaitų rinkinyje 320,5 tūkst. Eur likučio 2015-12-31 ir 171,1 tūkst. Eur likučio 2016-12-31 teisingumą, nes Ligoninės atsargų likutis 2015 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje sudarė 72 procentus, o 2016 m. konsoliduotų ataskaitų rinkinyje - 54,2 procentus visų atsargų. Taip pat negalime patvirtinti grynojo turto ar perviršio sumos teisingumo, nes pastebėjimai dėl atsargų likučių, jų nurašymo praėjusiais laikotarpiais gali turėti įtakos Ligoninės veiklos rezultatams.

Audito ataskaitoje ir išvadoje, teiktoje dalininkui, nurodytas sąlyginės nuomonės pagrindas, kuriame išvardyti dalykai gali turėti arba turi įtakos Savivaldybės konsoliduotų finansinių ataskaitų duomenims: atsargų balansinės vertės, veiklos rezultatams, grynajam perviršiui ar deficitui.

Audito išvadoje nurodyta: „2. Kadangi įstaigos auditoriais buvome paskirti 2014 m. po inventorizacijos datos, stebėti atsargų inventorizacijos to laikotarpio pabaigoje ar patikrinti šių atsargų kiekio kitomis priemonėmis negalėjome. Kadangi pradiniai atsargų likučiai yra reikšmingi nustatant 2015-12-31 pasibaigusio metų veiklos rezultatus, mes negalėjome nustatyti, ar reikėjo koreguoti 2015-12-31 pasibaigusio metų grynąjį perviršį ar deficitą, pateiktą veiklos rezultatų ataskaitoje. Mūsų nuomonė apie 2015-12-31 pasibaigusio finansinio laikotarpio finansines ataskaitas buvo atitinkamai modifikuota. Mūsų nuomonė apie einamojo laikotarpio finansines ataskaitas taip pat yra modifikuota dėl galimo poveikio einamojo laikotarpio duomenų ir atitinkamų duomenų palyginimui. 3. 2016-12-31 Įstaiga neatliko vertinimo, ar lėtai judančių atsargų balansinė vertė, lygi 56 000 Eur, nėra didesnė už grynąją jų realizavimo vertę. Mes taip pat negalėjome pritaikyti jokių praktinių audito procedūrų, kurių pagalba būtume galėję pagrįstai tuo įsitikinti. Atsargų įsigijimo savikainos sumažinimas iki jų grynosios galimo realizavimo vertės, jei toks būtų reikalingas, sumažintų jų balansinę vertę 2016-12-31 ir veiklos rezultatus už tuomet pasibaigusius metus.“ 4. 2015-12-31 pasibaigusio metų veiklos rezultatų ataskaitoje Įstaiga apskaitė 18 952 Eur atsargų nurašymo sąnaudų, kurios turėjo būti apskaitytos 2014-12-31 finansinėse ataskaitose ir atitinkamai sumažinta to laikotarpio atsargų balansinė vertė ir padidintas tuomet pasibaigusio metų grynasis deficitas. Todėl Įstaigos 2015-12-31 grynasis perviršis turėjo būti padidintas bei tuomet pasibaigusio metų pagrindinės veiklos rezultatas sumažintas 18 952 Eur. Mūsų nuomonė apie 2015-12-31 pasibaigusio laikotarpio finansines ataskaitas buvo atitinkamai modifikuota dėl galimo poveikio einamojo laikotarpio duomenų ir atitinkamų duomenų palyginamumui.“

2.3. Dėl aukštesniojo lygio konsoliduotų finansinių ataskaitų

Įvertinus pagrindinių ataskaitų - Konsolidavimo kontrolės bendroji (detali) metinė ataskaita (VSAKIS ataskaitos kodas KBA-B-KK-M) ir Bendra konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita (VSAKIS ataskaitos kodas K-KKK-A-KK) – duomenis, nustatyta, kad konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenys konsoliduoti korektiškai, reikšmingų klaidų nenustatyta.

2.3.1. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto vertinimas

Atlikus audito procedūras ir vertinus ar visais atvejais Plungės rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamais raštas parengtas pagal 1-ojo VSAFAS reikalavimus, nustatyta, kad atskirais atvejais trūksta detalesnės informacijos apie straipsnius, kuriuose nurodytos sumos yra kiekybiškai reikšmingos.

Pastebėjimas

²³ UAB „Audit&Accounting“ Nepriklausomo auditoriaus išvada VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė dalininkui (2017 m. kovo 13 d.)

Aiškinamajame rašte nurodoma, kad „Didžiausią pajamų dalį 2016 metų pabaigoje sudarė apskaičiuotos kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos dėl Plungės rajono savivaldybės tarybos 2016-07-28 sprendimo Nr. T1-210 „Dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo uždarajai akcinei bendrovei „Plungės vandenys“, padidinant jos įstatinį kapitalą“ – 233,22 tūkst. eurų“. Tačiau kokią turtą perdavė ir kokia buvo perduodamo turto likutinė vertė, aiškinamajame rašte nedetalizuojama.

2.3.2. Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis įvertinimas

Audito metu buvo atliktas visų 51 žemesnio lygio viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatų ataskaitų vertinimas, siekiant įsitikinti, ar visi duomenys teisingai perkelti į Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį „Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis“ (toliau – Veiklos rezultatų ataskaita).

Vertinant atskirai Konsoliduotą veiklos rezultatų ataskaitą, fiksuojama, kad konsoliduotos:

- pagrindinės veiklos pajamos ataskaitiniu laikotarpiu sudarė 42 699,41 tūkst. Eur;
- pagrindinės veiklos sąnaudos -43 163,13 tūkst. Eur;
- pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas – 463,72 tūkst. Eur;
- kitos veiklos rezultatas – 113,82 tūkst. Eur;
- finansinės ir investicinės veiklos rezultatas -181,11 tūkst. Eur;
- apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka – 1 820,32 tūkst. Eur;
- grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką – 1 651,53 tūkst. Eur;
- nuosavybės metodo įtaka – 165,82 tūkst. Eur;
- grynasis perviršis ar deficitas – 1 817,35 tūkst. Eur.

Veiklos rezultatų ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais parengta vadovaujantis 3-uju VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ reikalavimais.

2.4. Dėl ataskaitų rinkinių skelbimo

Audito metu vertinome, ar Plungės rajono savivaldybės kontroliuojami viešojo sektoriaus subjektai (toliau – VSS) savo ataskaitų rinkinius skelbia laikydamiesi LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo²⁴ 33 str. - *VSS ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje*, ir 35 str. - *už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą, pateikimą teisės aktuose nurodytoms įstaigoms ir institucijoms ir paskelbimą laiku atsako viešojo sektoriaus subjekto vadovas arba jo įgaliotas administracijos vadovas teisės aktų nustatyta tvarka*, - nuostatomis. Vertinimo rezultatai parodė, kad 83 procentų Plungės rajono savivaldybės konsoliduojamųjų viešojo sektoriaus subjektų savo interneto svetainėje skelbia savo finansinių ataskaitų rinkinius (palyginti: vertinant su 2015 metais, skelbiamų finansinių ataskaitų rinkinių procentinis rodiklis padidėjo 22 %).

3. Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo

Atlikus lėšų ir turto audito procedūras, nustatyti teisės aktų nesilaikymo atvejai, kurie nesuteikia pakankamo pagrindo patvirtinti, kad įstaigose tinkamai ir atsakingai vykdomos teisės aktuose nustatytos funkcijos.

²⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas 2007-06-26 Nr. X-1212 (redakcija nuo 2016-10-01)

3.1. Dėl mokėtinų sumų.

Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 2015 m. gruodžio 10 d. Nr. XII-2161 11 straipsnio 5 dalyje nurodyta: „...Visų kitų savivaldybių 2017 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2016 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).“

Savivaldybės administracijos įsiskolinimas 2016-12-31 už kelių ir gatvių priežiūros ir remonto darbus yra 658 084,26 Eur, o 2016-01-01 buvo 61 873,49 Eur. Įsiskolinimas padidėjo 596 210,77 Eur. Įsiskolinimo padidėjimo priežastys:

➤ dėl lėšų, skirtų iš Lietuvos automobilių kelių direkcijos vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto), priežiūros ir saugaus eismo sąlygų užtikrinimo darbams (paslaugoms), netinkamas planavimas ir nesavalaikis panaudojimas;

➤ 2016 m. neįsisavinta 124,7 tūkst. Eur iš valstybės rezervo skirtų lėšų pagal 2016-04-06 finansavimo sutartį Nr. S-233/BT6-01-449.

Atliekant ribotos apimties tikrinimus²⁵ nustatyti teisės aktų nesilaikymo atvejai nesuteikia pagrindo manyti, kad lėšos kelių priežiūrai ir remontui tinkamai planuojamos ir naudojamos:

Ribotos apimties tikrinimo, vykdyto pagal Kontrolės komiteto posėdžio nutarime pateiktus klausimus:

1. Kodėl Alsėdžių miestelio Makščių g. rekonstrukcijos darbų pirkimo konkurso metu laimėtojas atrinktas pagal ekonominio naudingumo kriterijų ir kuo didesnę sumą pasiūliusios UAB „Plungės lagūna“ pasiūlymas yra ekonomiškai naudingesnis už daug mažesnę kainą pasiūliusios UAB VVARFF.

2. Ar vykdant Kulių miestelio Alanto g. rekonstrukcijos darbus remtasi anksčiau Latvijos firmos L4 parengtu projektu, ar rangos darbai įsigyti kartu su naujo gatvės projekto parengimu.

3. Kas priėmė sprendimus ir kokių pagrindų buvo įteisinti Plungės miesto Miškų g. rekonstrukcijos papildomi darbai.

✓ Išnagrinėję Savivaldybės administracijos pateiktus dokumentus, dėl pirmo klausimo pateikėme išvadą, kad Administracija Alsėdžių miestelio Makščių g. rekonstrukcijos projektavimo ir darbų pirkimo metu įsigijo Makščių gatvės Alsėdžių miestelyje projektavimo ir rangos darbus 46,6 proc. brangesnius, negu tam buvo numatyta lėšų 2015 metų viešųjų pirkimų plane ir 60,5 proc. brangesnius nei pasiūlyta kito pasiūlymą teikusio tiekėjo.

Nagrinėtu atveju vykdant pirkimą ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijumi, darbai įsigyti, neužtikrinant Viešųjų pirkimų įstatyme įteisinto viešųjų pirkimų tikslo, neracionaliai naudojant pirkimams numatytas lėšas. Tam įtakos turėjo netinkamai parinkti ekonomiškai naudingiausiam pasiūlymui vertinti kriterijai ir jų lyginamieji svoriai:

1. Kaina. Lyginamasis svoris 60.

2. Projekto vadovo parengtų susisiekiama komunikacijų projektų skaičius (ne trumpesnė kaip 100 metrų atkarpa), kuriuose specialistas vykdė projekto vadovo funkcijas per paskutinius 3 metus T₁. Lyginamasis svoris 30.

3. Papildoma statinio garantinio termino trukmė mėnesiais, T₂. Lyginamasis svoris 5.

4. Statybos vadovo įvykdytų susisiekiama komunikacijų sutarčių skaičius (ne trumpesnė kaip 100 metrų atkarpa), kuriose specialistas vykdė statinio statybos vadovo funkcijas per paskutinius 5 metus T₃. Lyginamasis svoris 5.

Administracija nepasinaudojo galimybe nutraukti pirkimą ir nesudaryti sutarties dėl pasiūlytos per didelės, perkančiajai organizacijai nepriimtinos kainos, nors tam turėjo pagrįstą galimybę, palyginti su 2015 metų viešųjų pirkimų plane nurodyta planuota lėšų suma. Sudarant sutartis didesnėmis nei planuota kainomis, iškyla grėsmė Savivaldybės kreditinės skolos ir įsipareigojimų ateinančiais laikotarpiais didėjimui.

✓ Atsakant į antrą klausimą, nustatyta, kad Kulių miestelio Alanto gatvės rangos darbai įsigyti be projekto rengimo darbų. Pirkimo dokumentuose, kurie paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, pateiktas 2009 m. techninis projektas, kurį parengė akcinė bendrovė „Šiaulių hidroprojektas“, o ne Latvijos firma L4.

✓ Nagrinėjant Savivaldybės administracijos pateiktus dokumentus dėl trečio klausimo, nustatėme, kad sprendimą dėl techninio projekto tikslinimo ir papildomų darbų pirkimo neskelbiamų derybų būdu priėmė statybos dalyviai: Plungės rajono savivaldybės administracijos Vietos ūkio ir turto skyriaus vyr. specialistė A. S., UAB „Kelvista“ techninės priežiūros vadovas V. B., UAB „Šiaulių hidroprojektas“ projekto vadovas D. A. ir UAB „Plungės

²⁵ Plungės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2016-10-20 ribotos apimties tikrinimo pagal kontrolės komiteto pavedimą ataskaita Nr. IV-11; 2017-03-02 Ataskaita Dėl Makščių gatvės Alsėdžių miestelyje papildomų darbų –pirkimo vertinimo Nr. IV-1, Plungės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2016 m. lapkričio 18 d. ribotos apimties tikrinimo pagal Kontrolės komiteto pavedimą ataskaita Nr. IV-12

lagūna“ statinio statybos vadovė R. K. Savivaldybės administracija, kaip užsakovas, nesiėmė iniciatyvos organizuoti rangovo pateiktose lokalinėse sąmatose nurodytų darbų kiekių įvertinimo, nespėdė planuojamų darbų kainos mažinimo klausimų, o iš rangovo gautą prašymą perdavė Vietos ūkio ir turto skyriui, kuris iniciavo pirkimą pagal rangovo pateiktus dokumentus. Pirkimo paraiškoje nurodyta planuojama maksimali sutarties vertė su PVM - 102 000 Eur, numatomas pirkimo būdas – supaprastintas neskelbiamas pirkimas apklausos būdu, siūlomų kviesti tiekėjų sąrašas - UAB „Plungės lagūna“.

✓ Kiti tikrinimo metu nustatyti pastebėjimai dėl Plungės miesto Miškų gatvės, kuri sutampa su krašto keliu Nr. 166 Plungė – Vėžaičiai, rekonstrukcijos darbų sutarties (2015-09-10 Nr. BT6-01-374). Sutartyje nenurodyta: garantijos terminas iš tiekėjo pasiūlymo (papildoma statinio garantinio termino trukmė - 15 mėn.), atsiskaitymo atidėjimo terminas (24 mėn.) ir objekto užbaigimas procentais per vienerius metus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „Sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, derybų protokole ar po derybų pateiktame galutiname pasiūlyme užfiksuota galutinė derybų kaina ir pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos.“

Administracija privalo įvertinti ataskaitoje nurodytus dalykus, susijusius su pirkimų dokumentų rengimu, pirkimo sutarčių projektų derinimu su pirkimo dokumentuose ir pirkimo pasiūlymuose nustatytomis pirkimo sąlygomis.

Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui pavedus, buvo atliktas ribotos apimties Kaušėnų kaime esančios Slėnio gatvės šlaito sutvarkymo darbų organizavimo ir finansavimo skyrimo tikrinimas.

Tikrinimo metu vertinome Savivaldybės administracijos pateiktus Nausodžio seniūnijos Kaušėnų kaimo Slėnio gatvės šlaito (toliau tekste - Slėnio gatvės šlaitas) komisijos apžiūros aktą, lokalinę sąmatą, remonto darbų pirkimui paraišką, remonto darbų sutartį Nr. BT6-01-108 su UAB „Plungės Lagūna“, atliktų darbų priėmimo-perdavimo aktą. Nustatėme, kad Slėnio gatvės šlaito remonto darbams pirkimo paraiškoje, pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 6 punkto²⁶ nuostatas, buvo aprašyti tik darbai, bet nenurodyti nei konkretūs darbų kiekiai ir jų vienetų kaina. Pirkimo paraiškoje nurodytas pasiūlymų vertinimo kriterijus – mažiausia kaina ar ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas ir nurodyta sutarties maksimali vertė - 30 000 Eur. Pažymėtina, kad Administracijos Vietos ūkio ir turto skyriaus pateiktoje Sąmatoje galutinė sąmatinė aprašytų darbų apskaičiuota vertė tik 26 408,56 Eur, tačiau su vieninteliu kviestu tiekėju UAB „Plungės Lagūna“ Savivaldybės administracija pasirašė 29 766 Eur vertės darbų sutartį Nr. BT6-01-108, sutartyje garantiniai terminai nenumatyti. Pažymime, kad atliktų darbų priėmimo – perdavimo akte Nr.1 nenurodyti kokie atlikti darbai, jų kiekiai, o pateiktas tik apibendrinantis, konkrečių darbų ir įkainių neatspindintis teiginys: vienas komplektas - „Kaušėnų kaimo Slėnio gatvės šlaito remonto darbai“ ir greta nurodyta jų bendra vertė - 29 766 Eur (su PVM). Todėl nebuvo galimybės patikrinti ir įsitikinti, kokie darbai atlikti ir kokių darbų buvo atlikta daugiau, nei numatyta lokalinėje sąmatoje, taip pat patikrinti, ar tinkamai buvo naudotos Savivaldybės lėšos darbams apmokėti. Savivaldybės administracija neužtikrina racionalaus Savivaldybės lėšų naudojimo.

Savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų plane numatytų lėšų kelių (gatvių) remontui (priežiūrai) nepakanka. Sudarius pirkimo sutartis su rangovais, nuolat atsiranda papildomų darbų, kurių poreikio Savivaldybės administracija neįvertino ir nepateikė tai įrodančių dokumentų.

3.2. Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo vertinimas Plungės rajono savivaldybės administracijoje

2016 metais atlikdami Savivaldybės administracijoje tarnybinių automobilių išlaikymo išlaidų vertinimą, nustatėme, kad, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Plungės rajono savivaldybės taryba 2008-02-28 sprendimu Nr. T1-37 patvirtino Tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo Plungės rajono savivaldybės biudžetinėse įstaigose taisyklės²⁷. Šiuo sprendimu įstaigų vadovai buvo įpareigoti patvirtinti: savo įstaigos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką; nuosavo automobilio naudojimo darbo reikmėms tvarką; kelionės lapų išdavimo, registravimo ir kuro apskaitos tvarką bei sąrašus darbuotojų, turinčių vairuotojų pažymėjimus ir galinčių pasinaudoti tam tikru tarnybiniu automobiliu tarnybinei užduočiai vykdyti.

Plungės rajono savivaldybės administracijos direktorius:

²⁶ 6) prekių, paslaugų ar darbų pavadinimas, kiekis (apimtis), su prekėmis teiktinų paslaugų pobūdis, prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo terminai;

²⁷ Taisyklės patvirtintos vadovaujantis LR Vyriausybės 1998-11-17 nutarimu Nr. 1341, nors jos iš esmės buvo pakeistos LR Vyriausybės 2003-12-19 nutarimu Nr. 1643

- 2008-03-15 įsakymu Nr. D-202 patvirtino Plungės rajono savivaldybės administracijos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės. Šiose taisyklėse nustatyta tarnybinių lengvųjų automobilių saugojimo, kelionės lapų tvarkymo, tarnybinių lengvųjų automobilių techninės priežiūros ir remonto tvarka.

- 2015-01-13 įsakymu Nr. D-19 patvirtino Plungės rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, kuriems leidžiama naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, sąrašą²⁸.

Administracijos direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1995-10-12 įsakymu Nr. 405 „Dėl Automobilių kuro normų nustatymo metodikos“, nustatė²⁹ Savivaldybės administracijos ir seniūnijoms priskirtų automobilių degalų sunaudojimo normas ir ridą.

3.2.1. Tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų analizė

Vyriausybės nutarime rekomenduojama savivaldybių taryboms nustatyti iš savivaldybių biudžetų išlaikomoms biudžetinėms įstaigoms išlaidų tarnybiniais lengvaisiais automobiliais išlaikyti arba nuomoti iki 1,5 procento asignavimų, tvirtinamų šių įstaigų metinėse išlaidų sąmatose. Audito metu nustatyta, kad konkretaus asignavimų dydžio tarnybiniais lengvaisiais automobiliais išlaikyti Savivaldybės taryba nėra nustačiusi. Administracijos ir seniūnijų naudojamų automobilių išlaikymo išlaidų poreikio dalis apskaičiuojama pagal Administracijos direktoriaus įsakymu nustatytą tarnybinių automobilių ridą ir kuro sunaudojimo normas, o likusią išlaidų dalį (tepalamis, atsarginėms dalims, padangoms, remontui) tikslina Administracijos specialistai, rengiantys biudžeto projektą. Užpildytą formą PLSB-1/2³⁰ seniūnai teikia Bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistui, kuris vėliau šias formas pateikia Būhalterinės apskaitos skyriui.

Pagal valstybės ir savivaldybės biudžetų išlaidų ekonominę klasifikaciją, transporto išlaikymo išlaidas sudaro transporto priemonių remontas, išlaikymas (degalai, tepalai, atsarginės dalys, padangos ir kt.), transporto draudimas ir nuoma. Transporto išlaikymo išlaidų straipsnyje gali būti apskaitomos ir kompensacijos degalų išlaidoms ir automobilių amortizacijai padengti, kurios kas mėnesį mokamos darbuotojams, naudojančioms netarnybinius automobilius tarnybos reikmėms. Nustatant kuro suvartojimo normas, Administracijoje vadovaujamosi Automobilių kuro normų nustatymo metodika, patvirtinta Susisiekimo ministerijos 1995 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 405 „Dėl Automobilių kuro normų nustatymo metodikos“, kuri nuo 2015 m. lapkričio 6 d. neteko galios³¹. Aktualią tarnybinių automobilių degalų apskaitos tvarką numato Vyriausybės 2009 m. gegužės 17 d. nutarimu³² patvirtintos Pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklės.

Pastebėjimas

Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-11-05 įsakymu Nr. D-744 nustatytos degalų sunaudojimo normos ir ridos neatitinka dabar keliamų reikalavimų. Tai yra „Faktinė automobilio

²⁸ Papildytas 2015-01-20 Nr. D-31; 2015-05-18 Nr. D-348; 2015-09-15 Nr. D-654; 2015-10-20 Nr. D-757; 2016-04-20 Nr. D-291; 2016-10-19 Nr. D-755

²⁹ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-11-05 įsakymas Nr. D-744 „Dėl savivaldybės administracijos ir seniūnijoms priskirtų automobilių degalų sunaudojimo normų ir ridos nustatymo“

³⁰ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-10-07 įsakymas Nr. D-722 „Dėl Plungės rajono savivaldybės administracijos biudžeto projekto rengimo darbų grafiko bei planuojamų lėšų poreikio formų patvirtinimo“

³¹ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015-11-05 įsakymas Nr. 3-454 (1.5E) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1995 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. 405 „Dėl automobilių kuro normų nustatymo metodikos“ pripažinimo netekusiu galios“

³² Lietuvos Respublikos vyriausybės 2009-05-27 nutarimas Nr. 543 „Dėl pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“

degalų naudojimo bazinė norma ir taikomas degalų naudojimo koeficientas (šaltuoju metų periodu, mieste, užmiestyje ir kt.) nustatomi kontrolinio važiavimo metu“.

3.2.2. Patvirtinti išlaidų dydžiai tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti

Automobilių išlaikymo išlaidos pagal kiekvieną automobilį Savivaldybės administracijoje ir kitose savivaldybės biudžetinėse įstaigose neapskaitomos (informaciją reikia surinkti iš pirminių dokumentų). Kadangi Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) transporto išlaikymo išlaidos rodomos vienoje eilutėje ir nereikia išskirti išlaidų tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymui, biudžetinės įstaigos nesuinteresuotos tvarkyti apskaitą pagal kiekvieną automobilį.

Pastebėjimas

Siekiant taupiai naudoti biudžeto lėšas ir nustatant išlaidų dydį tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti, turi būti ribojamos ir kontroliuojamos visos šios paskirties išlaidos, tvarkant šių išlaidų apskaitą pagal kiekvieną automobilį. Tai pareikalautų papildomų laiko ir darbo sąnaudų, tačiau suteiktų patikimą ir aiškią informaciją, kaip naudojamos biudžeto lėšos tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti.

3.2.3. Automobilių kelionės lapų ir juose pateiktų duomenų analizė

Savivaldybės administracijos tarnybinių automobilių naudojimas reglamentuotas nuo 2008 m. kovo 15 d.³³. Šiuo įsakymu Savivaldybės administratorius patvirtino Savivaldybės administracijos lengvųjų automobilių naudojimo, saugojimo, padangų ir akumuliatorių naudojimo tvarkas; kelionės lapų tvarkymo bei automobilių techninės priežiūros ir remonto tvarkas. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³⁴ patvirtintas darbuotojų, turinčių teisę vairuoti tarnybinių transportą, sąrašas.

Pastebėjimas

Patvirtintame darbuotojų, turinčių teisę vairuoti tarnybinių transportą, sąraše nurodyti tik Administracijos darbuotojai. Šiame sąraše nenurodyti seniūnijų darbuotojai, kurie gali vairuoti tarnybinių transportą.

Kelionės lapų pildymas reglamentuotas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-03-15 įsakymo Nr. D-202 IV skyriuje „Kelionės lapų tvarkymas“.

Tačiau:

- Trūksta kelionės lapų pildymo teisingumo kontrolės, t. y. nėra kontroliuojamos tarnybinių lengvųjų automobilių ridos.

Pastebėjimas

Pagal Savivaldybės administracijos direktorių patvirtina automobilių degalų sunaudojimo normas ir ridą. Metinė rida kiekvienam automobiliui patvirtinta didoka, tačiau, stokojant vidaus kontrolės procedūrų, atitinkami lengvieji automobiliai („Volkswagen Caddy Kombi“ (EFN_233) ir „Honda Accord“ (LLC_732)) viršijo patvirtintos ridos limitą.

- Kelionės lapuose nepakanka informacijos apie maršrutus, nenurodomos konkrečios datos, kada buvo važiuota.

Pastebėjimas

Lengvojo automobilio kelionės lape nurodomas tik laikotarpis, o kada konkrečiai atitinkamu maršrutu važiavo lengvasis automobilis, nenurodoma.

³³ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008-03-15 įsakymu Nr. D-202 patvirtintos Plungės rajono savivaldybės administracijos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės

³⁴ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-01-13 įsakymas Nr. D-19 „Dėl Plungės rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, kuriems leidžiama naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, sąrašo patvirtinimo“

Nustatyta, kad seniūnai, važiuodami su tarnybiniu automobiliu, su savimi neturi kelionės lapų, kelionės lapuose kiekvienos dienos važiavimo maršrutas nežymimas. Kelionės lapai pildomi tik už savaitę.

➤ Ne visais atvejais rašomi Savivaldybės administracijos direktoriui prašymai „Dėl leidimo vykti.....“.

➤ Atsakingi už transportą asmenys (vairuotojai) atostogų metu užpildo kelionės lapus ir juose pasirašo (Platelių sen. seniūnė atostogavo nuo 2016-12-21 iki 2016-12-23. Kelionės lape Nr. 956 pasirašė, kad 2016-12-23 vyko maršrutu Plateliai-Plungė-Plateliai).

➤ Faktiški spidometrų parodymai neatitinka su kelionės lapuose fiksuojamais spidometrų parodymais mėnesio pabaigoje (Šateikių ir Paukštakių seniūnijos)

3.2.4. Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių vairuotojų darbo apmokėjimo

Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų, nepriskirtų valstybės tarnautojų kategorijai, darbo apmokėjimą reglamentuoja Vyriausybės nutarimas³⁵. Šio nutarimo 4 p. nurodyta, kad „Konkrečius įstaigos ar organizacijos darbuotojų tarnybinius atlyginimus (koeficientais) bei kitas darbo apmokėjimo sąlygas turi nustatyti vadovas.“ Pagal Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą³⁶ vairuotojams patvirtintas koeficientas – 10. Vairuotojų faktiškai dirbtas laikas turi būti pažymėtas darbo laiko žiniaraščiuose. Analizuojant Savivaldybės administracijos vairuotojo (nuo 2016-09-01³⁷ - specialisto, kurio pareigybės apraše yra nurodyta, kad atlieka vairuotojo funkcijas), 2016 m. sausio - gruodžio mėnesių darbo laiko apskaitos žiniaraštį, nustatyta, kad:

➤ darbo laiko žiniaraščiuose pateikiama informacija apie dirbtą laiką neatitinka faktiškai dirbto laiko;

➤ darbo laikas, fiksuotas žiniaraščiuose, atitinka su informacija pagal kelionės lape nurodytą dirbtą laiką, tačiau pagal tos dienos kuro pylimo čekius nustatyta, kad buvo dirbta ilgesnis darbo laikas.

Savivaldybės administracijoje nustatyti tokie lengvųjų automobilių naudojimo trūkumai:

➤ Kelionės lapuose išvykimo iš garažo ir sugrįžimo į garažą laikas pildomas ne pagal faktišką išvykimo ir grįžimo laiką; netinkamai pildomi privalomi kelionės lape nustatyti rekvizitai.

➤ Tarnybiniai lengvieji automobiliai pildomi degalais ne darbo metu, tačiau kelionės lapuose pažymėta, kad automobiliai grįžo į įstaigą darbo laiku.

➤ Lengvųjų automobilių kelionės lapai išduodami įvairiems laikotarpiams – mėnesiui, savaitei. Vietoje konkrečių važiavimo maršrutų kelionės lapuose nurodoma, kad iš garažo išvyksta bet nesugrįžta ir t. t.: pvz., Žemaičių Kalvarija – Plungė; po Plungės miestą; Plungės vandenys.

➤ Pagal kelionės lapų įrašus 2016 m. gruodžio mėn. nustatyta keletas atvejų, kai seniūnijų automobiliai bei Administracijos automobiliai buvo išvykę už savivaldybės teritorijos ribų be Administracijos direktoriaus leidimo. Visais atvejais neaišku, kokias užduotis turėjo atlikti seniūnai ar kiti atsakingi asmenys, jeigu nebuvo įstaigos vadovo įsakymo atlikti tarnybinių pavedimų.

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

³⁶ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-10-27 įsakymą Nr. D-778 „Dėl Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. D-111 „Dėl karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių sąrašų patvirtinimo ir panaikinimo“ pakeitimo

³⁷ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-08-26 įsakymas Nr. DP-177

➤ Nėra kontroliuojama tarnybinių lengvųjų automobilių ridos, t. y. tai nenumatyta atitinkamų darbuotojų pareigybės aprašuose.

4.Dėl Plungės rajono savivaldybės nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos

4.1. Pastebėjimai dėl turto ataskaitos rengimo

Kontrolės ir audito tarnyboms nebeliko prievolės audituoti turto ataskaitų, kadangi nuo 2014 m. spalio 1 d. Vyriausybės nutarimas³⁸ „Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos rengimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas, Nutarimas) pripažintas negaliojančiu. Apie turto apskaitą pasisakome vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 10 punktu „...kiekvienais metais iki liepos 15 d. reglamente nustatyta tvarka teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo“, nes, pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 25 str. 2 d., savivaldybės kontrolierius (tarnyba) vykdo savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę.

Turto ataskaitos rengimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, kad „Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą rengia savivaldybės administracija savivaldybės tarybos nustatyta tvarka“, bei Savivaldybės tarybos sprendimu³⁹ patvirtintas Savivaldybės materialiojo ir nematerialiojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas). Šio Aprašo 85 punkte nurodyta, kad „Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nefinansinio ir finansinio turto ataskaitas rengia Savivaldybės įstaigos, įmonės, išteklių fondai ir kiti juridiniai asmenys, valdantys Savivaldybės turtą patikėjimo teise. Už ataskaitose pateiktų duomenų teisingumą atsako įstaigos vadovas ir darbuotojas, sudaręs turto ataskaitą“. Aprašo 86 ir 87 punktuose nurodyta, kam ir kokius dokumentus pristato turto ataskaitas sudarantys asmenys bei kas turi būti nurodoma turto ataskaitose.

Pažymime, kad pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 straipsnio 3 dalį, savivaldybės taryba turi nustatyti tvarką, pagal kurią savivaldybės administracija rengtų savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą, o ne tik statistinę ataskaitą, kaip šiuo metu numatyta Savivaldybės patvirtintame Apraše. Ataskaitoje turėtų būti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių statinių, patalpų ar jų dalių (toliau – Savivaldybės nekilnojamasis turtas) valdymo, naudojimo ir disponavimo jais apžvalga, administracinės, mokslo, gyvenamosios ar kitos paskirties nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumo rodiklių analizė.

4.2. Turto ataskaitos atitiktis teisės aktų reikalavimams, jos duomenų tikrumas ir teisingumas

Turto ataskaita, pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis, parengta vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės materialiojo ir nematerialiojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo

³⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-17 nutarimas Nr. 1226 „Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos rengimo“ (2013-04-30 nutarimo Nr. 380 redakcija, galiojusi iki 2014-10-01)

³⁹ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2016 m. liepos 28 d. sprendimas Nr. T1-211 „Dėl Savivaldybės materialiojo ir nematerialiojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“

tvarkos aprašo 86 bei 87 punktuose nurodyta ataskaitos pildymo tvarka ir pagal Aprašo 9 priede pateiktą ataskaitos formą, tačiau pabrėžiame, kad ataskaita nebūtų informatyvi, jeigu nebūtų pateikiama papildoma informacija aiškinamajame rašte ir jo prieduose.

Atlikus audito procedūras, susijusias su 2016 metų finansinių ataskaitų duomenų teisingumo patvirtinimu, Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, buvo nustatyti su turto valdymu ir jo apskaita susiję neatitikimai, turintys įtakos Turto ataskaitos duomenų tikrumui. Jie išdėstyti Ataskaitos 2 dalyje.

Pakartojame 2016 m. teiktą pasiūlymą: Kontrolės ir audito tarnybos nuomone, Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaita yra analogiška Savivaldybės biudžetinių įstaigų ir išteklių fondo finansinės būklės ataskaitoms, išskyrus tai, kad:

- finansinės būklės ataskaitos skyriuose „Finansavimo sumos“ ir „Grynasis turtas“ nurodytos sumos turto ataskaitoje nenurodomos;

- į Turto ataskaitą neįtraukiami Savivaldybės biudžetinių įstaigų, išteklių fondų ir Savivaldybės įmonių tarpusavio įsipareigojimai ir investicija į Savivaldybės įmones;

- į Ataskaitą įtraukiamos visos sumos, įtrauktos į Savivaldybės įmonių balanso eilutes „Turto iš viso“ ir „Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai“, o balanso skyriai „Dotacijos, subsidijos“ ir „Nuosavas kapitalas“ į šią ataskaitą neįtraukiami;

- tik Savivaldybės administracijos finansinės būklės ataskaitoje apskaitomas ne tik Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis, bet ir valstybei nuosavybės teise priklausantis Savivaldybės patikėjimo teise valdomas turtas.

Todėl siūlome Savivaldybės administracijai ir tarybai nustatyti tvarką, pagal kurią Savivaldybės administracija rengtų Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą, kurioje atsispindėtų ne tik turto statistiniai rodikliai, bet ir turto panaudojimo efektyvumo rodiklių analizė.

5. Prekių ir paslaugų įsigijimas, vykdant viešuosius pirkimus

Biudžetinės įstaigos, atlikdamos mažos vertės pirkimus, turi užtikrinti Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 3 str. 1 d. nurodytų principų - lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo - laikymąsi⁴⁰. Sudaromi dokumentai turi pagrįsti priimtų sprendimų atliktį VPI ir biudžetinių įstaigų supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių nustatytiems reikalavimams.

Audito metu nustatyta, kad audituojamos biudžetinės įstaigos (Plungės vaikų globos namai, Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Plungės lopšelis-darželis „Rūtėlė“, Plungės „Babrungo“ pagrindinė mokykla, Plungės „Saulės“ gimnazija, Plungės r. Platelių gimnazija, Plungės r. Šateikių pagrindinė mokykla, Plungės r. Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazija, Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinė mokykla, Plungės Senamiesčio mokykla, Plungės r. Kulių gimnazija, Žemaičių dailės muziejus), atlikdamos mažos vertės viešuosius pirkimus, nesivadovavo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimo įstatymo nuostatomis, nustatyti žemiau nurodyti pažeidimai, vykdant viešuosius pirkimus.

- Peržiūrėjus „Saulės“ gimnazijos ilgalaikio turto įsigijimą patvirtinančius dokumentus, nustatyta, kad viešųjų pirkimų procedūros įformintos dokumentais (Šluota benzininė Hecht 8616

⁴⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų 1996 m. rugpjūčio 13 įstatymas Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais)

SE- pirkimo paraiškoje nurodant konkretų modelį), tačiau nesuteikia pagrindo įsitikinti, kad turtas ir prekės įsigytos laikantis Viešųjų pirkimų įstatyme 3 str. įtvirtintų viešųjų pirkimų principų.

Pvz.

Šluota benzininė Hecht 8616 SE- pirkimo paraiškoje (be datos ir numerio) nurodytas konkretus modelis. Pirkimo sąskaitos faktūros surašymo 2016-12-05, o atliktų pirkimų registracijos žurnale nurodyta žodinės sutarties sudarymo data - 2016-12-07, sutarties trukmė/numatoma įvykdymo data - 2016-12-07. Ilgalaikio perdavimo naudoti veikloje akto Nr. 1 data 2016-12-05.

- 7 str. 3 d., - savo tinklalapyje nepateikė informacijos apie 2016 m. pradedamą bet kurį pirkimą, taip pat nustatytą laimėtoją ir ketinamą sudaryti bei sudarytą pirkimo sutartį;

- 15¹ str. - perkančioji organizacija, išskyrus Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulines įstaigas užsienyje ir Lietuvos Respublikos atstovybes prie tarptautinių organizacijų, turi užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai, atliekami Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis (kai pirkimo atveju elektroninėmis priemonėmis pateikiamas skelbimas apie pirkimą (neskelbiamų pirkimų atveju – kvietimas), kiti pirkimo dokumentai ir priimami tiekėjų pasiūlymai) kiekvienais kalendoriniais metais sudarytų ne mažiau kaip 50 procentų perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendrosios vertės. Biudžetinės įstaigos šio straipsnio nuostatų nesilaikė ir 2016 metais nevykdė pirkimų elektroninėmis priemonėmis (visose audituojamose biudžetinėse įstaigose).

- Pateiktos sutartys, kurių galiojimo data nenurodyta arba jau galiojimo terminas pasibaigęs. Pažeidžiamos LR viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. 7 d. nuostatos, kad pirkimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijus ir atvejus, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006-06-05 nutarimu Nr. 432. Sutartis neatitinka nutarime nurodytų atvejų, kai sutartis gali būti sudaroma ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui (tai Plungės r. Šateikių pagrindinė mokykla, Plungės vaikų globos namai).

- 19 str. 4 d. - Mokykla Viešųjų pirkimų tarnybai raštu pateikė visų per kalendorinius metus atliktų mažos vertės pirkimų ir šio įstatymo 85 straipsnio 6 dalyje nurodytų supaprastintų pirkimų ataskaitą At-6. Šių duomenų teisingumo negalima patvirtinti, nes nebuvo pildomas pirkimo registracijos žurnalas, kuriame būtų užregistruotas kiekvienas mažos vertės pirkimas (įskaitant atliktus ir žodžiu) (tai Plungės vyskupo Motiejaus Valančiaus pradinė mokykla, Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Plungės „Babruno“ pagrindinė mokykla, Plungės „Saulės“ gimnazija, Plungės r. Žemaičių Kalvarijos Motiejaus Valančiaus gimnazija, Plungės Senamiesčio mokykla, Žemaičių dailės muziejus);

- 85 str. 4 d. - vykdydama apklausą žodžiu, „perkančioji organizacija turi turėti dokumentus, pagrindžiančius jos priimtų sprendimų atitikti šio įstatymo reikalavimus (tai Plungės r. Kulių gimnazija, Plungės r. Platelių gimnazija);

- 91 str. 1 d., - Mokykla 2016 metais nevykdė supaprastintų pirkimų iš neįgaliųjų socialinių įmonių, socialinių įmonių, įmonių, kuriose dirba daugiau kaip 50 procentų nuteistųjų, ir įmonių, kurių dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos ir kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų (visose audituojamose biudžetinėse įstaigose).

Plungės „Saulės“ gimnazijos ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) maksimalūs ekonominiai normatyvai patvirtinti direktoriaus 2010-01-04 įsakymu Nr. V-106a. Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴¹ patvirtinti normatyvai, o įsakymo antru punktu pavesta Plungės rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams suderinti ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko normatyvus su Savivaldybės administracija. Gimnazijos normatyvai

⁴¹ Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 30 įsakymas Nr. D-91 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams patvirtinimo“

nepatiksinti, pagal Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintus normatyvus.

6. Vidaus kontrolės vertinimas

Jau ir ankstesnėse ataskaitose teigėme, kad Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumas ir turto naudojimo efektyvumas priklauso nuo to, ar vidaus kontrolės procedūros padeda rasti padarytas klaidas ir laiku jas ištaisyti. Rengiant audito strategiją, įvertinome biudžetinėse įstaigose egzistuojančius rizikos veiksnius.

Iki šiol neparengta bendra Savivaldybės apskaitos politika, patvirtintas tik bendras sąskaitų planas. Kiekviena įstaiga turi pasitvirtinusi savo apskaitos politiką.

Daugumoje biudžetinių įstaigų, išskyrus Savivaldybės administraciją, dirba po vieną apskaitos darbuotoją, todėl tinkamas pareigų pasiskirstymas ir efektyvių kontrolės procedūrų įdiegimas yra ribotas. Audito metu atkreipėme audituotų įstaigų dėmesį, kad būtina aiškinamuosiuose raštuose atskleisti išsamesnę informaciją apie uždirbtas pajamas, patirtas sąnaudas, susijusias su įstaigos pagrindine ir nepagrindine veikla. Būtina, kad vartotojams būtų pateikiama aiški ir išsami informacija apie visus reikšmingus finansinių ataskaitų straipsnius ir pokyčius.

7. Rekomendacijos

1. Inventorizacijas atlikti ne tik pagal buhalterinės apskaitos duomenis, bet ir faktiškai įvertinti esamą turtą, įrašyti trūkstamus šio turto duomenis, o radus neapskaityto turto – teikti siūlymus jį apskaityti (žr. ataskaitos 13 p.).

2. Inventorizacijos ar kitai tam tikslui sudarytai komisijai pavesti sutikrinti kelių, esančių buhalterinėje apskaitoje su savivaldybės tarybos patvirtintuose vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašuose esančia informacija, išsiaiškinti neatitikimus ir įrašyti trūkstamus duomenis į apskaitos registrus (žr. ataskaitos 14 p.).

3. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašus tikslinti savivaldybėje nustatyta jų tvirtinimo tvarka (žr. ataskaitos 14 p.).

4. Įvertinti, ar nebaigtos statybos sąskaitose apskaitytam turtui nėra nuvertėjimo požymių (žr. ataskaitos 15 p.).

5. Savivaldybės administracija turi įvertinti galimybes tęsti pradėtų objektų statybą ar remontą, kurių darbai neatliekami kelerius metus, arba organizuoti nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų darbų priėmimą ir perkėlimą į kitas turto sąskaitas (žr. ataskaitos 15 p.).

6. Užtikrinti priedų, priemonių skyrimo ir mokėjimo teisėtumą (žr. ataskaitos 13 p.).

7. Dėl transporto naudojimo (žr. ataskaitos 19-21 p.):

7.1. Peržiūrėti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus, įvertinant, kad kai kurie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai bei Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimai, neteko galios.

7.2. Papildyti Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintų asmenų, kurie atsakingi už tarnybinių lengvųjų automobilių kelionės lapų užpildymo teisingumą, degalų ir tepalų sunaudojimą, pareigybių aprašus funkcija – kontroliuoti patvirtintas metinės ridos normas.

7.3. Nustatyti kelionės lapų pildymo ir tarnybinio automobilio metinės ridos nustatymo tvarkas.

7.4. Peržiūrėti Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintas degalų sunaudojimo normas, įvertinus tai, kad pagal patvirtintas degalų sunaudojimo normas yra nuvažiuojama daugiau nei 100 km.

7.5. Apsvarstyti, ar asmenys, atostogų metu panaudoję tarnybinį transportą, ar asmenys, išvykę atlikti tarnybinį pavedimą už savivaldybės teritorijos ribų be Savivaldybės administracijos direktoriaus sutikimo, asmenys, viršiję nustatytas metinės ridos normas, neturėtų padengti sunaudoto kuro išlaidų nuosavomis lėšomis.

7.6. Stiprinti vidaus kontrolės procedūras, siekiant taupiau naudoti biudžeto lėšas.

8. Siūlome Savivaldybės administracijai ir tarybai nustatyti tokią tvarką, pagal kurią Savivaldybės administracija rengtų Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą, kurioje atsispindėtų ne tik turto statistiniai rodikliai, bet ir turto panaudojimo efektyvumo rodiklių analizė (žr. ataskaitos 23 p.).

9. Numatyti priemones sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolei užtikrinti, kad nebūtų atliktų darbų vertė didesnė, nei numatyta sutartyse dėl finansavimo skyrimo (žr. ataskaitos 17 p.).

10. Teikiant Savivaldybės biudžeto ataskaitų rinkinius, pateikti išsamią informaciją apie paskolos lėšomis finansuotus investicinius projektus (žr. ataskaitos 12 p.).

11. Viešuosius pirkimus organizuoti ir vykdyti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais (žr. ataskaitos 24 p.).

12. Įstaigose mažinti apklausos (neskelbiamų derybų) būdu vykdomų viešųjų pirkimų skaičių, tokių pačių prekių, paslaugų ar darbų pirkimui, organizuojant vieną (ar kelis) didesnės vertės pirkimus (žr. ataskaitos 24 p.).

13. Finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą sudaryti vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, t. y. aiškinamajame rašte detalizuoti veiklos rezultatų, finansinės būklės, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitose nurodytas sumas tiek, kiek reikalauja VSAFAS ir kiek to reikia teisingai suprasti informacijai (žr. ataskaitos 16 p.).

14. Siekiant, kad į konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį patektų tik teisingi duomenys (žr. ataskaitos 25 p.):

14.1. Nustatyti vieningą apskaitos politiką visiems konsoliduojamiems subjektams;

14.2. Numatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias, kad Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų aiškinamuosiuose raštuose, prie ataskaitų rinkinių, pateikta informacija būtų informatyvi.

Savivaldybės kontrolierė
Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja
Vyriausioji specialistė

Danutė Jarašiūnienė
Laima Jurgutienė
Nijolė Gurčinė

1 priedas

Savivaldybės priimtų paskolų grąžinimas per 2017-2027 metus

Paskolos lėšų	Sutartis	Likuti	Paskolos grąžinimo metai
---------------	----------	--------	--------------------------

suma ir paskirtis		s 2016- 12-31	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Buitinių atliekų sąvartyno įreng.	LR fin.min., 2001-07-01	184,4	26,4	26,4	26,4	26,3	26,3	26,3					
3,5mln.Lt (1013670,06 Eur) investic.projektams	DNB bankas, K-300-21018/ BT6-01-276	450,6	112, 7	112, 7	112, 6	112,6							
5,3mln.Lt (1534986,1 Eur) investiciniams projektams	DNB bankas, K-3000-2011- 301/BT6-01- 201	812,6	180, 6	180, 6	180, 6	180,6	90,2						
5,4mln.Lt (1563948,1 Eur)	Šiaulių bankas, KS-2014-041- 20/BT6-01- 280	1471,6	184, 0	184, 0	184, 0	184,0	184, 0	184, 0	184, 0	183, 6			
2 mln.Eur investic. projektams ir paskoloms grąžinti	Danske Bank, K2015-10- 0038/BT6-01- 438	1229,4	117, 7	235, 3	235, 3	235,3	235, 3	235, 3	235, 3	235, 3	235, 2		
1,6 mln. paskolai grąžinti		1572,4	196, 6	196, 6	196, 6	196,6	196, 5	196, 5	196, 5	196, 5			
Iš viso		5721,0	818, 0	935, 6	1060 ,5	1185,4	982, 3	892, 1	892, 1	865, 4	485, 2	250, 0	125,0

*Finansų ir biudžeto skyriaus informacija